

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης

στις προαγωγικές, απολυτήριες [και κατατακτήριες] εξετάσεις
Ημερησίου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Με βάση την Υ.Α.: 102474/Δ2/20-8-2021
(Φ.Ε.Κ. 4134/τχ. Β' /9-9-2021), άρθρο 5, Α

Τρόπος εξέτασης

Διαγραμματική παρουσίαση

Χαράλαμπος Κωνσταντέλλιας (charkon@sch.gr)

Συντονιστής Ε.Ε. Φιλολόγων

1^ο ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Νοτίου Αιγαίου (<https://blogs.sch.gr/1pekesna>)

Σεπτέμβριος 2021

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης στις **προαγωγικές** και **απολυτήριες** και **κατατακτικές** εξετάσεις
Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Γενικά

Τα θέματα των **προαγωγικών, απολυτηρίων** και **κατατακτικών** εξετάσεων:

- περιλαμβάνουν **ποικιλία** ερωτήσεων (π.χ. σύντομης απάντησης, ελεύθερης ανάπτυξης), οι οποίες είναι **κλιμακούμενου βαθμού** δυσκολίας.
- αφορούν **ευρεία έκταση** της εξεταστέας ύλης και **ευρύ φάσμα** διδακτικών στόχων.
- είναι εφικτό να απαντηθούν με πληρότητα **στον προβλεπόμενο χρόνο**.
- ακολουθούν τη **φιλοσοφία** των θεσμοθετημένων **προγραμμάτων σπουδών** (και οδηγιών του Ι.Ε.Π.) και των **σχολικών εγχειριδίων**.
- διατυπώνονται **την ημέρα διεξαγωγής** των εξετάσεων με τη **συνεργασία** των καθηγητών που διδάσκουν το ίδιο μάθημα στην ίδια τάξη κάθε Λυκείου και είναι **κοινά** για όλα τα τμήματα της τάξης του Λυκείου.
- **συνυπογράφονται** από τον Διευθυντή του Λυκείου.

Οι μαθητές απαντούν υποχρεωτικά σε όλα τα θέματα.

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Α' τάξη
Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

**Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:
Υ.Α.: 70001/Γ2/21-6-2011
(Φ.Ε.Κ. 1562/τχ. Β' /27-6-2011)**

**Εξεταστέα ύλη Α' και Β' ΓΕ.Λ.:
Υ.Α.: 103701/Δ2/25-8-2021
(Φ.Ε.Κ. 4254/τχ. Β' /15-9-2021)**

Οδηγίες διδασκαλίας: 116772/Δ2/17-9-2021

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- Απόσπασμα κειμένου **διδαγμένου** από το **πρωτότυπο** 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.
- Απόσπασμα κειμένου **διδαγμένου** από **μετάφραση**.

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

α) Να **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική 8-10 στίχους του πρωτότυπου κειμένου.

Τράπεζα Θεμάτων

[30 μονάδες]

β) Να **απαντήσουν** σε:

ι. τρεις (3) ερωτήσεις **ερμηνευτικές**, που μπορεί να αναφέρονται:

- σε ιδέες, αξίες, προβλήματα.
- στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα προσώπων.
- στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής συγγραφής του έργου.
- στη δομή του κειμένου.
- σε υφολογικά και αισθητικά θέματα.

Οι **2** ερωτήσεις αναφέρονται στο **πρωτότυπο** κείμενο και η **1** στο κείμενο **από μετάφραση**, σε **συσχετισμό** με το εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα.

[3x10=30 μονάδες]

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

ii. μία (1) ερώτηση **λεξιλογική-σημασιολογική** που αναφέρεται:

- στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής.
- σε ομόρριζες λέξεις.
- σε απλές ή σύνθετες.
- στη σύνδεση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής.
- στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους.
- σε συνώνυμα και αντώνυμα κ.λπ.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

Τράπεζα Θεμάτων

[10 μονάδες]

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

iii. μία (1) ερώτηση γραμματικής.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

[10 μονάδες]

iv. μία (1) ερώτηση συντακτικού.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς

[10 μονάδες]

Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.

v. μία (1) ερώτηση κλειστού τύπου (σωστό ή λάθος, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης κ.ά.) που αναφέρεται στο **γραμματειακό είδος** του κειμένου, στον **συγγραφέα** ή στο **έργο** του.

Τράπεζα Θεμάτων

[10 μονάδες]

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Β' τάξη
Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Γενικής Παιδείας)

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

Υ.Α.: 150918/Δ2/12-9-2017

(Φ.Ε.Κ. 3321, τχ. Β', 21-9-2017)

Εξεταστέα ύλη Α' και Β' ΓΕ.Λ.:

Υ.Α.: 103701/Δ2/25-8-2021

(Φ.Ε.Κ. 4254/τχ. Β' /15-9-2021)

Οδηγίες διδασκαλίας: 116772/Δ2/17-9-2021

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- απόσπασμα **διδαγμένου** κειμένου από το **πρωτότυπο** 12 έως 20 στίχων, με νοηματική συνοχή.
- **παράλληλο κείμενο** σε νεοελληνικό λόγο, **διδαγμένο** (από τα μεταφρασμένα κείμενα των οποίων έχει γίνει σχετική επεξεργασία κατά τη διδακτική διαδικασία) **ή αδίδακτο**, που επιλέγεται από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα.

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

α) **Μετάφραση** στη Νέα Ελληνική ενός τμήματος του **διδαγμένου** από το **πρωτότυπο** κειμένου (8-10 στίχων).

[30 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

β) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις **ερμηνευτικές**, που μπορεί να αναφέρονται:

- σε ιδέες, αξίες, προβλήματα και επιχειρήματα,
- στη στάση, στο ήθος ή στον χαρακτήρα των προσώπων,
- στο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό, πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής της συγγραφής του έργου,
- στη συσχέτιση του υπό εξέταση κειμένου με γραμματολογικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στη διδακτέα ύλη του μαθήματος.

Αυτές οι δύο (2) ερωτήσεις αναφέρονται στο απόσπασμα από το **πρωτότυπο**.

[2x15=30 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

γ) Απάντηση σε μία (1) ερώτηση που ζητεί τη σύγκριση του **εξεταζόμενου** κειμένου με το **παράλληλο** κείμενο σε νεοελληνικό λόγο.

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Γ.Π.)

(Εξετάσεις κατ' ιδίαν διδαχθέντων και στρατευσίμων)

δ) Απάντηση σε δύο (2) ερωτήσεις στο διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα ισοδύναμα βαθμολογικώς σε κάθε ερώτηση

i. μία (1) ερώτηση **λεξιλογική-σημασιολογική** που αναφέρεται:

- στην παραγωγή και σύνθεση λέξεων της Αρχαίας Ελληνικής,
- σε ομόρριζες λέξεις,
- σε απλές ή σύνθετες,
- στη συσχέτιση λέξεων της Αρχαίας και της Νέας Ελληνικής,
- στη διατήρηση ή στην αλλαγή της σημασίας τους,
- σε συνώνυμα και αντώνυμα, κ.λπ.

[15 μονάδες]

ii. μία (1) ερώτηση **αποκλειστικά υφολογικού** χαρακτήρα (εκφραστικά σχήματα, αισθητικά θέματα, λεξικογραμματικά φαινόμενα), προκειμένου να αναδειχθεί η λειτουργία συγκεκριμένων εκφραστικών επιλογών του συγγραφέα.

[15 μονάδες]

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Β' τάξη
Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Ομάδα Προσανατολισμού)

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

**Υ.Α.: 80052/Γ2/22-5-2014
(Φ.Ε.Κ. 1401, τχ. Β', 2-6-2014)**

Βλ. και Εξεταστέα ύλη Α' και Β' ΓΕ.Λ.:

**Υ.Α.: 103701/Δ2/25-8-2021
(Φ.Ε.Κ. 4254/τχ. Β' /15-9-2021)**

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- αποσπάσματα **διδαγμένου** κειμένου 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.
- **παράλληλο** κείμενο στη νέα ελληνική, **διδαγμένο ή αδίδακτο**, από την **αρχαία ή νεότερη** ελληνική γραμματεία.
- **αδίδακτο** πεζό κείμενο αττικής διαλέκτου 12-20 στίχων στερεότυπης έκδοσης με νοηματική συνοχή (με σύντομο σχετικό εισαγωγικό σημείωμα με εξωκειμενικές πληροφορίες απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου).

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Διδαγμένο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες να απαντήσουν σε:

- i. μία (1) ερώτηση **κατανόησης** με την οποία ζητείται να αποκωδικοποιήσουν σημεία του κειμένου και να αντλήσουν βασικές πληροφορίες που εντοπίζονται στο κείμενο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα κλειστού (σωστού ή λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κ.λπ.) ή ανοικτού τύπου.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [2]

ii. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές:

- **Η πρώτη αναφέρεται:**
  - σε ιδέες/αξίες/προβλήματα.
  - σε στάσεις/ήθος/χαρακτήρα των προσώπων.
  - στο ιστορικό/κοινωνικό/πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου.
  - στη δομή/σύνθεση του κειμένου.
  - σε υφολογικά/αισθητικά θέματα, με βάση το απόσπασμα.
- **Η δεύτερη αναφέρεται στο παράλληλο κείμενο σε συσχετισμό με το εξεταζόμενο πρωτότυπο κείμενο.**

[10 μονάδες]

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Διδαγμένο κείμενο [3]

iii. μία (1) ερώτηση ανοικτού ή κλειστού τύπου που αναφέρεται στο **γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο, στον **συγγραφέα** ή στο **έργο** του.**

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [4]

iv. μία (1) ερώτηση **λεξιλογική-σημασιολογική**

- σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας Ελληνικής.
- διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους.
- οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων.
- συνώνυμα, αντώνυμα.

[10 μονάδες]

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

i. να **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική οκτώ έως δέκα (8-10) στίχους.

[20 μονάδες]

Τ
Ρ
ά
π
ε
ζ
α

Θ
ε
μ
ά
τ
ε
ν

Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [2]

ii. να απαντήσουν σε μια ερώτηση **κατανόησης** που αναφέρεται στον νοηματικό άξονα του κειμένου.

[10 μονάδες]

iii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **γραμματικής**.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα.

[10 μονάδες]

Αδίδακτο κείμενο [3]

iv. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **συντακτικού**:

π.χ.

- αναγνώριση λέξεων/φράσεων/προτάσεων/άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου.
- μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα

[10 μονάδες]

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Γ' τάξη
Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ.
(Ομάδα Προσανατολισμού)

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών:

**Υ.Α.: 203503/Δ2/23-12-2019
(Φ.Ε.Κ. 4902, τχ. Β', 31-12-2019)**

Εξεταστέα Ύλη:

**Υ.Α.: 83871/Δ2/12-7-2021
(Φ.Ε.Κ. 3137/τχ. Β' /19-7-2021)**

Οδηγίες διδασκαλίας: 116772/Δ2/17-9-2021

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Δίνονται (σε φωτοαντίγραφα):

- αποσπάσματα **διδαγμένου** κειμένου από το πρωτότυπο 12-20 στίχων με νοηματική συνοχή.
- **διδαγμένο ή αδίδακτο παράλληλο** κείμενο στη **Νέα Ελληνική** από την αρχαία ή νεότερη ελληνική γραμματεία.
- **αδίδακτο** πεζό κείμενο **αττικής διαλέκτου** 12-20 στίχων **στερεότυπης** έκδοσης με νοηματική συνοχή (με σύντομο σχετικό εισαγωγικό σημείωμα, μέσω του οποίου δίνονται εξωκειμενικές πληροφορίες απαραίτητες για την κατανόηση του κειμένου).

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Διδαγμένο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες να απαντήσουν σε:

i. μία (1) ερώτηση **κατανόησης**:

- να αποκωδικοποιήσουν σημεία του κειμένου και
- να αντλήσουν βασικές πληροφορίες που εντοπίζονται στο κείμενο.

Δυνητικά: 2 υποερωτήματα **κλειστού** (σωστού ή λάθους, πολλαπλών επιλογών, αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών κ.λπ.) ή **ανοικτού** τύπου.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [2]

ii. δύο (2) ερωτήσεις ερμηνευτικές:

- **Η πρώτη αναφέρεται:**
  - σε ιδέες/αξίες/προβλήματα.
  - σε στάσεις/ήθος/χαρακτήρα των προσώπων.
  - στο ιστορικό/κοινωνικό/πολιτιστικό πλαίσιο της εποχής του έργου.
  - στη δομή/σύνθεση του κειμένου.
  - σε υφολογικά/αισθητικά θέματα, με βάση το απόσπασμα.
- **Η δεύτερη αναφέρεται στο παράλληλο κείμενο σε συσχετισμό με το εξεταζόμενο πρωτότυπο κείμενο.**

[10 μονάδες]

[10 μονάδες]

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Διδαγμένο κείμενο [3]

iii. μία (1) ερώτηση ανοικτού ή κλειστού τύπου που αναφέρεται στο γραμματειακό είδος στο οποίο ανήκει το κείμενο, στον συγγραφέα ή στο έργο του.

[10 μονάδες]

Διδαγμένο κείμενο [4]

iv. μία (1) ερώτηση λεξιλογική-σημασιολογική:

- σύνδεση λέξεων αρχαίας και νέας.
- διατήρηση ή αλλαγή της σημασίας τους.
- οικογένειες ομόρριζων λέξεων, απλών ή σύνθετων.
- συνώνυμα, αντώνυμα).

[10 μονάδες]

Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΓΕ.Λ. (Ομ. Προσ.)

Αδίδακτο κείμενο [1]

Ζητείται από τους μαθητές/τις μαθήτριες:

i. να **μεταφράσουν** στη Νέα Ελληνική οκτώ έως δέκα (8-10) στίχους.

[20 μονάδες]

ii. να απαντήσουν σε μια ερώτηση **κατανόησης** που αναφέρεται στον νοηματικό άξονα του κειμένου.

[10 μονάδες]

iii. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **γραμματικής**.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα

[10 μονάδες]

Αδίδακτο κείμενο [2]

iv. να απαντήσουν σε μία (1) ερώτηση **συντακτικού**

π.χ.

- αναγνώριση λέξεων/φράσεων/προτάσεων/άλλων δομικών στοιχείων του κειμένου,
- μετασχηματισμός μέρους του κειμένου ως προς τη δομολειτουργική του διάσταση.

Δυνητικά: δύο υποερωτήματα

[10 μονάδες]

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τρόπος εξέτασης στις προαγωγικές και απολυτήριες και κατατακτήριες
εξετάσεις Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Ανάλογα είναι τα θέματα
και στις ωριαίες γραπτές δοκιμασίες
των δύο τετραμήνων,
προσαρμοσμένα στον διαθέσιμο χρόνο.

Καλή δύναμη και επιτυχία στο έργο σας!

Χάρης Κωνσταντέλλιας